

TUBRO VERSTERKT CLUSTER

De Enschedese firma Tubro is toegetreten tot het cluster. Daarmee komt het aantal deelnemers van het Oost-Nederlandse samenwerkingsverband op 26. Tubro is actief op het gebied van filters, luchttechniek en verbranding. Zo heeft Tubro recentelijk nog een Kohlbach biomassa verbrandingsinstallatie geleverd aan een kwekerij die de warmte gebruikt voor het verwarmen van de kassen. De installatie heeft een capaciteit van 1500 kW en voldoet door het gebruik van een elektrostatisch filter aan de hoogste emissie-eisen. Op de deelnemersvergadering van september heeft Tubro een uitgebreide presentatie gegeven van haar activiteiten.

NIEUWE INITIATIEVEN GEPRESENTEERD OP BIO-ENERGIEDAG OOST-NEDERLAND

Op de Bio-energiesdag Oost-Nederland op 3 november in Zwolle volop ruimte voor nieuwe plannen en nieuwe afspraken. Verschillende partijen hebben dit al aangekondigd. De provincie wil mestvergisting verder gaan bevorderen en zal haar plan ontvouwen voor de ondersteuning van een Stimuleringsloket voor initiatiefnemers. Johan Veldhuis van Green Energy Twente zal ook zijn plannen bekendmaken. Vermoeden is dat hij het zonder ondersteuningsloket redt. De actieve projectontwikkelaar heeft eerder aan de basis gestaan van de mestvergister in Heeten en is nu samen met een aantal partijen druk bezig met het volgende grote project, nu in Twente. Op de Bio-energiesdag op 3 november in Zwolle zal hij er meer over gaan vertellen.

Verder veel aandacht voor het Energiefonds, de plannen en projecten van Twence, Attero, Bruins en

Kwast en Heatplus. Verder voor de situatie in Duitsland en aandacht voor onderzoek aan de Universiteit Twente.

BIO-ENERGIEPARTIJEN IN OOST-NEDERLAND TEKENEN NIEUW CONVENANT MET PROVINCIE

Goede afspraken uit het verleden kunnen uitstekend worden vernieuwd. Zo zullen Provincie Overijssel en het Bio-energiecluster hun blijvende commitment over en weer tonen met het tekenen van een nieuw convenant voor de komende vier jaar. De provincie zet zich in om meer en sneller ruimte te scheppen voor bio-energie en voor ondersteuning van innovatie, de bio-energiepartijen zetten zich samen in om meer initiatieven op het gebied van bio-energie te realiseren en om de sector samen verder economisch te versterken.

Verder veel aandacht voor het Energiefonds, de plannen en projecten van Twence, Attero, Bruins en Kwast en Heatplus. Verder voor de situatie in Duitsland en aandacht voor onderzoek aan de Universiteit Twente.

R&WE VERANDERT NAAM IN HEATPLUS

Na zeven jaar verandert R&WE van naam. Voortaan zal het als Heatplus door het leven gaan. Het bedrijf uit Heino levert houtgestookte CV installaties. Warmte dus. En de Plus komt van alle extra diensten die het bedrijf levert.

GEZAMENLIJKE INNOVATIEFOCUS OOST-NEDERLANDSE BIO-ENERGIEPARTIJEN

Bio-energiepartijen in Oost-Nederland willen samen optrekken op innovatie gebied. Zij willen zich richten op de gebieden waarin ze zich sterk voelen en waarin ze verschil kunnen maken met andere

partijen in Nederland en in Europa. Dit zijn (1) gasvormige biobrandstoffen (biogas en groen gas), (2) vloeibare biobrandstoffen (bio-olie en pyrolyse olie) en (3) vaste biobrandstoffen (vooral inzet van biomassa voor warmte opwekking). Dit hebben partijen op de jaarvergadering van het Bio-energiecluster Oost Nederland van afgelopen september besloten. Tijdens de ronde tafel bijeenkomst begin oktober met gedeputeerde Theo Rietkerk werden de focuspunten nog eens benadrukt.

RECREATIEPARK SCHATEILAND NU OOK DUURZAAM VERWARMD

Begin oktober is door wethouder van Dalen van de gemeente Barneveld de bioenergiecentrale bij het recreatiepark Schateiland in Zeumeren in gebruik genomen. Het gaat om een 150 kW houtsnipper gestookte installatie en een stukhout gestookte installatie van 50 kW. Beiden van Oostenrijks fabricaat (RWB). De wethouder liet bij de opening zien een goede houthakker te zijn. Met een welgemikte klap kliefde hij in een klap een stevige stam bijna doormidden. De exploitant van Schateiland moet ook een begenadigde houthakker zijn: hij wil al het hout van eigen terrein betrekken.

BIOMASSA: AFVAL OF GEEN AFVAL?

Joop Atsma is nog druk bezig om te kijken of hij meer biomassa de status van geen afval kan geven. In augustus had hij al een afvalbrief naar de kamer gestuurd. In deze afvalbrief ondersteunt hij bio-energie. In de voorgestelde richtlijn worden natuurlijke materialen uit land- en bosbouw, indien nuttig toegepast, vrijgesteld van de afvalstoffenregelgeving. Het gehele proces vordert echter langzaam. Zo wordt er nog steeds gewacht op een antwoord van de Europese commissie hoe breed de term 'uit land- en bosbouw' geïnterpreteerd moet worden. Ook de stakeholderconsultatie die zou plaatsvinden in september en oktober is nog in voorbereiding. Tijdens deze consultatie kan aangegeven worden welke organische stromen nog niet onder de vrijstelling vallen maar waarbij dit eigenlijk wel zou

moeten. De provincie Overijssel heeft al aangedrongen op een andere status van bermgras.

DUITSE BELANGSTELLING VOOR KLEINE MONO-VERGISTER

Er komt steeds meer belangstelling voor de microferm, de kleine vergister die mest vergist zonder toevoeging van mais of andere cosubstraten. Op 22 november vindt in het kader van het Interreg project BIO-RES een excursie plaats naar de vergister in Langeveen. Nederlandse partijen zijn daarbij ook nadrukkelijk uitgenodigd om deel te nemen. Het begint om 15.00 u. Na afloop is er gelegenheid voor een hapje en een drankje. Opgave bij de cluster coördinator van BEON.

AGENDA

- **9 en 10 november:** voorlichtings- bijeenkomsten co-vergisting
- **3 november:** bio-energiesdag 2011 Zwolle
- **10 november:** clusterleden bijeenkomst vloeibare biobrandstoffen Almelo
- **16 november:** clusterleden bijeenkomst warmteopwekking uit hout Hengelo
- **22 november:** excursie en netwerkbijeenkomst NL-D partijen Microferm Langeveen (BIO-RES)
- **23 november:** clusterleden bijeenkomst biogas Almelo
- **23-25 november:** Business Meets Twente met gezamenlijk stand BEON

CONTACT

Frans Feil
Cluster coördinator Bio-energiecluster Oost-Nederland

coordinator@bioenergieclusterootsnederland.nl

T: 053 – 486 1195

M: 06 – 51121817